

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 801-01/14-59/
Ljubljana, 19. 3. 2014

Državni svet Republike Slovenije je na 16. seji, 19. 3. 2014, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14), obravnaval pobudo državnega svetnika Uroša Brežana glede spremembe Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1, 95/09-odl. US in 21/13 - ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobudo državnega svetnika Uroša Brežana in predlaga Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, da pobudo preuči in nanjo odgovori.

Pobuda državnega svetnika Uroša Brežana se glasi:

Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode naj se spremeni tako, da:

- bodo ustrezno dimenzionirane večprekatne pretočne greznice razumljene kot male komunalne čistilne naprave,
- bodo občine dolžne poskrbeti za ureditev čistilnih naprav in kanalizacijskih sistemov le na območjih poselitve, ki so obremenjena z več kot 2.000 PE,
- bodo občine dolžne organizirati prevzem blata iz malih komunalnih čistilnih naprav in za to zgraditi ustrezno infrastrukturo,
- se tudi ustrezno podaljšajo roki za izvedbo Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

Obrazložitev:

Pri vstopnih pogajanjih v Evropsko unijo je Slovenija sprejela pogoje pristopa, ki na področju odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda od Slovenije zahtevajo brezpogojno prilagoditev določbam in rokom Direktive 91/271/EGS in tudi več drugim evropskim direktivam. Za izpolnitev teh pogojev je bil sprejet Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (v nadaljevanju: Operativni program) zahteva, da se do konca leta 2017 (na območjih s posebnimi zahtevami do konca leta 2015) ustrezno uredi odvajanje in čiščenje komunalnih

odpadnih voda na območju celotne Slovenije. Naloge ter odgovornosti za izvedbo programa je država naložila lokalnim skupnostim.

Operativni program določa območja poselitve (aglomeracije), na katerih morajo občine urediti kanalizacijske sisteme in čistilne naprave. Na območjih poselitve, ki niso predvidena, da se jih opremi z javno kanalizacijo za odpadno komunalno vodo, morajo lastniki objektov na svoje stroške urediti čiščenje na mali komunalni čistilni napravi ali pa zgraditi nepretočno greznico ter njeno vsebino odvažati na ustrezno čistilno napravo. Uredba o emisiji pri odvajanju vode iz malih komunalnih čistilnih naprav določa, da se med male čistilne naprave z zmogljivostjo manjšo od 50 PE ne štejejo večprekatne greznice, ki so nalogo čiščenja odpadne vode iz tovrstnih objektov opravljale v preteklosti.

Na gosto naseljenih področjih so praktično vsi uporabniki povezani na čistilne naprave z zmogljivostjo praviloma velikosti nad 10.000 PE, kar predstavlja relativno nizke stroške izgradnje in obratovanja sistemov.

V nasprotju z gosto naseljenimi območji so strokovne zahteve Operativnega programa na redko poseljenih slovenskih območjih praktično neizvedljive. Na redko naseljenih območjih je treba v skladu z zahtevami Operativnega programa graditi večje število malih čistilnih naprav z zmogljivostjo pod 2.000 PE ali pa dolge kanalizacijske vode do centralnih čistilnih naprav. Prav tako je zaradi zahtev Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav v vseh naseljih, ki so priključene na čistilno napravo z zmogljivostjo manjšo od 2.000 PE, treba graditi ločene sisteme kanalizacije, saj se na take čistilne naprave ne sme dovajati meteorne vode. To za občine predstavlja velike stroške, potrebne za izgradnjo infrastrukture, za prebivalce pa velike zneske, potrebne za plačilo obratovanja sistemov.

Pri izgradnji čistilnih naprav z zmogljivostjo pod 50 PE (hišne čistilne naprave) uporabnikom predstavlja velik strošek že sama investicija v čistilno napravo, pri čemer je treba upoštevati še dejstvo, da pri obratovanju nastajajo stroški obratovanja (električna energija, popravila), prav tako tudi stroški monitoringa delovanja in odstranjevanja blata.

Operativni program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode ne predvideva, kam z odvečnim blatom, nastalega na malih čistilnih napravah, saj se na čistilne naprave z zmogljivostjo pod 10.000 PE, v skladu z zahtevami Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz komunalnih čistilnih naprav, odvečnega blata sploh ne sme dovajati. Organizacija služb, katere bodo korektno nadzorovale izpuste iz velikega števila malih čistilnih naprav in skrbele za pravilno odstranitev in obdelavo velikih količin odvečnega blata, bo za občine predstavljala velik problem, za občane pa velike stroške.

Prva varianta Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode je pretočno večprekatno greznico razumela kot napravo za čiščenje komunalne odpadne vode brez ozračevanja, novelacija Operativnega programa pa o večprekatnih greznicah kot napravah za čiščenje komunalne odpadne vode ne govori več. Pravilno grajene večprekatne greznice anaerobno razgradijo med 70 in 80% organskih snovi, ki so v odtoku kanalizacije. Pri dobro vzdrževanih in pravilno

delujočih malih komunalnih čistilnih napravah je ta odstotek okoli 90. Bistveno nižji pa so stroški tako gradnje kot tudi obratovanja večprekatnih pretočnih greznic. Postavlja se vprašanje, ali je smiselno vlagati velike zneske zasebnikov za največ 20% znižanje organske obremenitve.

V primeru občin v Posočju se ugotavlja, da so po izgradnji večjih čistilnih naprav vodotoki v ustreznih kakovostnih razredih, četudi manjše čistilne naprave v večini primerov še niso zgrajene (očiščene je 55% prodane vode). Pri izdelavi katastrov greznic objektov, ki še niso priključeni na čistilne naprave, je ugotovljeno, da okoli 40% vseh uporabnikov sploh nima nikakršnega čiščenja, 20% pa nima ustrezno dimenzioniranih pretočnih greznic. To pomeni, da bi z relativno nizkimi zasebnimi vložki (izgradnja in sanacija pretočnih greznic) stanje še bistveno izboljšali (npr. v Občini Tolmin so ocenjeni stroški za vse, ki še nimajo urejenega čiščenja, na okoli 4.000.000 evrov). Za izpolnitev vseh zahtev Operativnega programa pa bi morala samo Občina Tolmin v svojem proračunu za rekonstrukcijo kanalizacijskih sistemov in izgradnjo zahtevanih čistilnih naprav zagotoviti najmanj 20.000.000 evrov, pri čemer bi morali vsi, ki niso vključeni v aglomeracije, še sami poskrbeti za svoje male čistilne naprave.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, da pobudo preuči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Mitja Bervar
predsednik